

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 8/06-34

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 10. januára 2006 predbežne prerokoval sťažnosť PhDr. E. H., bytom B., zastúpenej advokátom JUDr. M. B., so sídlom B., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach postupom Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru T., Odboru skráteného vyšetrovania Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. a Obvodného oddelenia Policajného zboru B. a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť PhDr. E. H. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. novembra 2005 doručená sťažnosť PhDr. E. H., bytom B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. M. B., so sídlom B., v ktorej namieta porušenie svojich základných práv

podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 2 a 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) a práva podľa čl. 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „Medzinárodný pakt“) postupom Úradu justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. (ďalej len „ÚJKP OR PZ“), Odboru skráteneho vyšetrovania Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. (ďalej len „OSV OR PZ“) a Obvodného oddelenia Policajného zboru B. (ďalej len „OO PZ“).

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka bola 18. mája 2005 zatknutá a eskortovaná na OO PZ, kde s ňou bol spísaný úradný záznam. Z úradného záznamu vyplynulo, že *„menovanú osobu hľadá OSV T. – menovaná je dôvodne podozrivá zo spáchania trestného činu krivého obvinenia, pričom nepreberá predvolania k výsluchu“*. Službukonajúci príslušník najprv sťažovateľku informoval, že bola zatknutá podľa § 69 Trestného poriadku. Neskôr sa ukázalo, že príkaz na zatknutie sťažovateľky nebol vydaný. Pri ďalšom zisťovaní vyšetrovateľ ÚJKP OR PZ v telefonickom rozhovore tvrdil, že na zadržanie sťažovateľky má písomný súhlas prokurátora Okresnej prokuratúry v T. Na základe tejto informácie bola sťažovateľka naďalej zadržovaná. Na OO PZ sa neskôr dostavili príslušníci OSV OR PZ, ktorí mali zabezpečiť prevoz sťažovateľky do T. Neskôr sa ukázalo, že príslušníci OSV OR PZ nemali k dispozícii ani príkaz na zatknutie sťažovateľky, ani písomný súhlas príslušného prokurátora na zadržanie. Následne bola sťažovateľka prepustená na slobodu. Z úradného záznamu o predvedení sťažovateľky vyplýva, že jediným dôvodom policajného zákroku voči sťažovateľke bola skutočnosť, že sťažovateľka je od 27. januára 2005 vedená v evidencii hľadaných osôb.

Dňa 20. mája 2005 sťažovateľka podala podnet na prešetrovanie zákonnosti postupu príslušníkov Policajného zboru Úradu inšpekčnej služby Policajného zboru Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „úrad inšpekčnej služby“). Dňa 28. júna 2005 bolo právnomu zástupcovi sťažovateľky doručené uznesenie policajného orgánu úradu inšpekčnej služby ČVS: UIS-195/IBA-PO-05 z 21. júna 2005, v zmysle ktorého bola vec odovzdaná na disciplinárne konanie riaditeľovi Krajského riaditeľstva Policajného zboru v B., keďže podľa jeho názoru nie je dôvod na začatie trestného stíhania alebo postupu

podľa § 159 ods. 2 alebo ods. 3 Trestného poriadku. Sťažovateľka podala proti tomuto uzneseniu 30. júna 2005 sťažnosť. Dňa 29. septembra 2005 bolo právnemu zástupcovi sťažovateľky doručené uznesenie prokurátora Vojenskej obvodnej prokuratúry B. sp. zn. OPn 7257/05 z 12. septembra 2005, ktorým prokurátor zamietol sťažnosť sťažovateľky.

Zo sťažnosti tiež vyplýva, že sťažovateľka podala 25. mája 2005 podnet Okresnej prokuratúre T. vo veci preskúmania zákonnosti postupu príslušníkov Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. (ďalej len „ORPZ“). Právny zástupca sťažovateľky bol listom okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry T. z 15. júna 2005 sp. zn. Pv 1028/2004 upovedomený o spôsobe vybavenia jej podnetu. Okresná prokurátorka v tomto liste okrem iného uviedla, že „... zo strany tunajšej prokuratúry nebol daný písomný súhlas na zadržanie PhDr. E. H.“, a na tomto základe konštatovala, že považuje postup vyšetrovateľa kpt. Mgr. J. K. „za nezákonný, keďže zavádzajúcim spôsobom informoval policajný orgán OO PZ (...) B. v tom smere, že má písomný súhlas prokurátora na zadržanie napriek tomu, že vedel, že písomný súhlas udelený nebol...“. Okresná prokurátorka zároveň v liste uviedla, že na činnosť vyšetrovateľa upozorní riaditeľa ORPZ za účelom vykonania potrebných opatrení.

Listom z 28. júna 2005 požiadal právny zástupca sťažovateľky okresnú prokurátorku o oznámenie, aké opatrenia vykonal riaditeľ ORPZ voči vyšetrovateľovi Mgr. J. K. Na tento list odpovedala okresná prokurátorka listom zo 7. júla 2005, v ktorom uviedla, že sa jej nepodarilo zistiť, aké opatrenia vykonal riaditeľ KRPZ voči vyšetrovateľovi Mgr. J. K., a odporučila právnemu zástupcovi sťažovateľky, aby sa obrátil priamo na riaditeľa ORPZ.

Dňa 30. júna 2005 podala sťažovateľka opakovaný podnet v predmetnej veci Krajskej prokuratúre v N. Dňa 30. augusta 2005 bolo právnemu zástupcovi sťažovateľky doručené z Krajskej prokuratúry v N. upovedomenie o vybavení opakovaného podnetu označené ako „PhDr. E. H. – trestné konanie“ č. k. 2 Kpt 829/05-16, v zmysle ktorého bol podnet odstúpený úradu inšpekčnej služby. Dňa 14. októbra 2005 bolo právnemu zástupcovi sťažovateľky doručené vyrozumenie úradu inšpekčnej služby vo veci odstúpeného podnetu, v ktorom sa konštatuje, že úrad inšpekčnej služby nie je príslušný vo veci konať, keďže dozor nad zachovávaním zákonnosti v trestnom konaní vykonáva prokurátor.

Podľa názoru sťažovateľky došlo postupom ÚJKP OR PZ, OSV OR PZ a OO PZ k porušeniu jej základných práv podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 1 a 2 a čl. 19 ods. 2 a 3 ústavy a práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 8 ods. 1 Dohovoru a práva podľa čl. 17 ods. 1 Medzinárodného paktu, a preto navrhuje, aby ústavný súd prijal jej sťažnosť na ďalšie konanie a vo veci samej prijal tento nález:

«Okresné riaditeľstvo Policajného zboru T. vyhlásením pátrania po sťažovateľke dňa 27. januára 2005 porušilo základné právo sťažovateľky na nedotknuteľnosť osoby a súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa článku 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva na ochranu pred neoprávneným zhromažďovaním, zverejňovaním alebo iným zneužitím údajov o svojej osobe podľa článku 19 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky, práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života podľa článku 8 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na ochranu pred svojvoľným zasahovaním do súkromného života podľa článku 17 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach.

Úrad justičnej a kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru T., Odbor skráteného vyšetrovania Okresného riaditeľstva Policajného zboru T. a Obvodné oddelenie Policajného zboru B. svojím postupom dňa 18. mája 2005 pri zadržaní a obmedzení osobnej slobody sťažovateľky porušili základné právo sťažovateľky na osobnú slobodu podľa článku 17 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a osobnú bezpečnosť podľa článku 5 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Sťažovateľke priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5 000 000 (slovom „päť miliónov slovenských korún“), ktoré sú Okresné riaditeľstvo Policajného zboru T. a Obvodné oddelenie Policajného zboru B. povinné spoločne a nerozdielne vyplatiť na účet sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Okresné riaditeľstvo Policajného zboru T. a Obvodné oddelenie Policajného zboru B. sú povinné sťažovateľke zaplatiť náhradu trov právneho zastúpenia zvýšenú o daň z pridanej hodnoty v zákonom ustanovenej výške na účet právneho zástupcu sťažovateľky JUDr. M. B., B., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.».

II.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V súvislosti s odmietnutím sťažnosti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti ústavný súd uvádza, že o zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh možno preto považovať ten, pri ktorého predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv vyhlásením pátrania po svojej osobe 27. januára 2005 ORPZ a postupom ÚJKZ ORPZ OSV, OR PZ a OO PZ pri jej zadržaní a obmedzení osobnej slobody 18. mája 2005.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľka využila na ochranu svojich označených základných práv podnet a opakovaný podnet podľa § 31a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov.

V tejto súvislosti ústavný súd zistil, že Okresná prokuratúra T. na podnet sťažovateľky na preskúmanie zákonnosti postupu príslušníkov ORPZ z 25. mája 2005 reagovala 15. júna 2005 listom sp. zn. PV 1028/2004, v ktorom uviedla, že po preskúmaní veci postup vyšetrovateľa Mgr. J. K. považuje za nezákonný, pričom uviedla aj dôvody, ktoré ju k tomuto záveru viedli. Taktiež uviedla, že na nezákonnú činnosť vyšetrovateľa písomne upozorní riaditeľa ORPZ s tým, aby vykonal opatrenia v rámci svojich kompetencií, a taktiež ho písomne upozorní, aby vyšetrovateľovi uložil bez prietáhov rozhodnúť o námietke zaujatosti, ktorú sťažovateľka proti jeho osobe podala.

Na základe podnetu sťažovateľky doručeného úradu inšpekčnej služby (inšpekčnému odboru úradu inšpekčnej služby) 21. júna 2005 prijal uznesenie sp. zn. ČVS: UIS-195/IBA-PO-05, ktorým odovzdal podnet sťažovateľky na preverenie zákonnosti postupu príslušníkov Policajného zboru služobne zaradených na OO PZ na disciplinárne konanie riaditeľovi Krajského riaditeľstva Policajného zboru v B., pretože nebol zistený dôvod na začatie trestného stíhania alebo postupu podľa § 159 ods. 2 alebo ods. 3 Trestného poriadku.

Proti tomuto uzneseniu využila sťažovateľka možnosť podania opravného prostriedku – sťažnosti, ktorú podala 29. júna 2005. Túto sťažnosť Vojenská obvodná prokuratúra B. uznesením z 12. septembra 2005 sp. zn. OPn 7257/05 zamietla, pretože dospela k záveru, že nie je dôvodná.

Sťažovateľka podala 30. júna 2005 opakovaný podnet – „žiadosť o preskúmanie zákonnosti vybavenia podnetu na posúdenie zákonnosti postupu príslušníkov ORPZ Topoľčany okresnou prokurátorkou Okresnej prokuratúry T., Pv 1028/2004“ Krajskej prokuratúre v N., ktorá bola odstúpená v časti týkajúcej sa žiadosti o preskúmanie zákonnosti postupu príslušníkov ORPZ, najmä vyšetrovateľa ÚJKP OR PZ Mgr. J. K. pri zaradení sťažovateľky do evidencie hľadaných osôb a pri obmedzení jej osobnej slobody 18. mája 2005 úradu inšpekčnej služby, odboru boja proti korupcii a organizovanej kriminalite, ktorý listom z 10. októbra 2005 Č. p. UIS-318-3/KOK-2005 sťažovateľke odpovedal, že zákonnosť postupu príslušníkov ORPZ bola preskúmaná dozorujúcou prokurátorkou Okresnej prokuratúry v T. a vzhľadom na túto skutočnosť, ako aj na to, že dozor nad zákonnosťou príslušníkov Policajného zboru v trestnom konaní vykonáva v zmysle Trestného poriadku prokurátor, a nie úrad inšpekčnej služby, vojenský obvodný prokurátor a jeho námestník rozhodli, že vec treba založiť ad acta, pretože úrad inšpekčnej služby nie je príslušný vo veci konať.

Listom z 24. augusta 2005 Krajská prokuratúra v N. reagovala na žiadosť sťažovateľky v časti týkajúcej sa preskúmania postupu prokurátorov Okresnej prokuratúry v T., pričom uviedla, že „okresná prokurátorka v T. a ani jej podriadení prokurátori nepochybili“. Súčasne však uviedla, že podozrenie z protiprávneho konania príslušníkov polície je, resp. bude predmetom konania na inom orgáne.

Vojenská obvodná prokuratúra B. 12. septembra 2005 sťažnosť sťažovateľky proti uzneseniu policajného orgánu úradu inšpekčnej služby, inšpekčného odboru, sp. zn. UIS-195/IBA-PO-05 z 21. júna 2005 zamietla argumentujúc tým, že nie je dôvodná. Tento svoj záver založila na tom, že zo zadováženého spisového materiálu nevyplynuli žiadne skutočnosti, ktoré by viedli k záveru, že konkrétni príslušníci Policajného zboru vykonávali svoju právomoc spôsobom odporujúcim zákonu, nespĺnili zákonnú povinnosť alebo prekročili právomoc v úmysle spôsobiť inému škodu, resp. zadovážiť inému neoprávnený prospech, čím by ich konanie vykazovalo znaky trestného činu.

Úrad inšpekčnej služby opakovaný podnet odstúpený mu v časti z Krajskej prokuratúry v N. založil ad acta, pretože nie je príslušný vo veci konať.

Na základe týchto skutočností je preukázané, že sťažovateľka na ochranu svojich označených základných práv využila právne prostriedky, ktoré mala k dispozícii podľa osobitných predpisov (podnet a opakovaný podnet podľa zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, sťažnosť podľa § 141 a nasl. Trestného poriadku účinného do 31. decembra 2005).

Ústavný súd po preskúmaní postupu a spôsobu naloženia s právnymi prostriedkami, ktoré sťažovateľka využila na ochranu svojich základných práv, nezistil také skutočnosti, ktoré by zakladali vzájomnú príčinnú súvislosť s porušením označených základných práv a mohli byť dôvodom na vyslovenie ich porušenia po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, a preto ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľky aj z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti. Nespokojnosť sťažovateľky s vybavením jej právnych prostriedkov, ktoré na ochranu svojich práv využila, nezakladá sama osebe právomoc ústavného súdu vo veci konať.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. januára 2006